

Midt-Gudbrandsdal Landbrukskontor
Kommunevegen 1
2647 Sør-Fron

Deres referanse
Vår referanse 2018/3926-2 433.52 LCR
Saksbehandler Linn Christin Myhrer Rueslåtten, tlf. 61 26 60 88
Avdeling Miljøvern avdelingen

Dato 06.07.2018

Avslag på søknad om skadefellingstillatelse på kongeørn - Nord-Fron kommune

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 12, jf. §§ 1 og 3, avslår Fylkesmannen i Oppland søknaden fra Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor om tillatelse til skadefelling på en kongeørn. Begrunnelsen for avslaget er at det er et begrenset skadeomfang.

Fylkesmannen i Oppland viser til muntlig søknad den 1. juli 2018 og søknad på e-post den 2. juli 2018 fra Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor v/ Hilde Hammer. Landbrukskontoret søker på vegne av Kvam vestside beitelag om tillatelse til skadefelling av en kongeørn i Kvam vestside beitelags område i Øldalen i Nord-Fron kommune.

Fylkesmannen ga et foreløpig avslag på søknaden om skadefelling per telefon den 1. juli 2018. Fylkesmannen sendte også ut en sms der vi orienterte om at søknaden var avslått, men at Fylkesmannen ville vurdere situasjonen på nytt dersom det ble dokumentert nye skader i området.

Bakgrunn

Midt-Gudbrandsdal landbrukskontor, på vegne av Kvam vestside beitelag i Nord-Fron, søkte på bakgrunn av to dokumenterte skader på lam (pr. 1. juli 2018) om skadefellingstillatelse på en kongeørn. Etter at søknaden var sendt og Fylkesmannen hadde gitt foreløpig avslag på søknaden, har SNO gitt ett nytt skadetilfelle i området status «antatt» drept av kongeørn. Det er i tillegg funnet totalt fire lamkadaver i området i perioden fra 1.-5. juli som har usikker status/årsak. Fylkesmannen er kjent med at det er kongeørn i området, men siste tilfelle av dokumenterte skader av kongeørn i nærheten var i 2014 i Ruste bakside (jf. Rovbase).

Lovgrunnlag

Lovgrunnlaget for avgjørelsen er lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 12, jf. §§ 1 og 3.

Naturmangfoldloven § 1 (formål):

“Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for

menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.”

Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):

“Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk

- a) for å beskytte naturlig forekommende planter, dyr og økosystemer,
- b) for å avverge skader på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom,
- c) for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning,
- d) (...)

Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. (...)”

Rovviltforskriften § 1 (formål):

“Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.”

Rovviltforskriften § 12 (skadefelling av kongeørn):

“Fylkesmannen kan gi tillatelse til felling av enkeltindivider av kongeørn som volder vesentlig skade på bufe eller tamrein, forutsatt at felling kan rettes mot bestemte individer, jf. viltlovens § 14. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område og tidsrom. Det kan knyttes vilkår til fellingstillatelsen.”

I kommentar til § 12 i rovviltforskriften står det videre:

“For felling av kongeørn er det et vilkår at andre tiltak for å forebygge skade er utprøvd i rimelig utstrekning. Kongeørn opptrer som skadevolder i mer avgrensede tidsperioder enn de andre artene, og skader kan ofte forebygges gjennom enklere tiltak. Fellingstillatelser kan gis for å stoppe en pågående skadesituasjon, men det tillates ikke felling utelukkende for å forhindre framtidige skader som for de andre artene. Fylkesmannen kan derfor gi tillatelse til felling av enkeltindivider av kongeørn som volder vesentlig skade på bufe eller tamrein, forutsatt at fellingen kan rettes mot bestemte individer som volder skade. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område og tidsrom. Det kan knyttes nærmere vilkår til fellingstillatelsen, herunder at etablerte par eller voksenfugler skal være unntatt og at felling foretas av nærmere bestemte personer. Felling kan iverksettes uten hensyn til fredning, men skal følge bestemmelsene om ordinær jaktutøvelse fastsatt i medhold av viltloven.”

Fylkesmannens vurdering

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene finnes i levedyktige bestander i deres naturlige utbredingsområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel bli vurdert opp mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke føre til at en ser bort fra målet i § 5, men at tiltaket vil kunne føre til at målet i § 5 blir oppnådd på en annen måte eller i et annet tempo enn om naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Fylkesmannen har lagt til grunn eksisterende kunnskap om kongeørn i saksbehandlingen, jf. § 8. Pr. i dag er ikke systemet for overvåking av kongeørn like intensivt som for de andre store rovdirene. Det jobbes med å få et slikt system på plass, noe som vil føre til at kunnskapsgrunnlaget om kongeørn og forvaltningen av den vil kunne bedres jf. prinsippet i § 8. Rovviltnemnda har de senere årene styrket bestandsovervåkingen i Oppland. En anslår at det er 60-65 kongeørnpar i Oppland i dag. For dårlig kunnskap om arten fører

til at føre-var-prinsippet kommer i bruk, jf. naturmangfoldloven § 9. Ettersom Fylkesmannen gir avslag på søknaden om felling av kongeørn, vil ikke §§ 10-12 være relevante i denne sammenheng.

Statens naturoppsyn har dokumentert to lam drept av kongeørn i det omsøkte skadefellingsområdet, samt gitt et tredje lam status «antatt» sikker drept av kongeørn.

Rovviltforskriftens § 12 gir Fylkesmannen hjemmel til å kunne gi betinget skadefellingstillatelse på kongeørn. Denne paragrafen stiller likevel strengere krav for å gi fellingstillatelse enn det som gjelder for de andre store rovdyrene. Med til nå tre dokumenterte/ antatt sikre skader anser Fylkesmannen skadeomfanget for å være så begrenset at kravet i § 12 om at det skal være voldt vesentlig skade, ikke er oppfylt. Videre er det slik at kongeørn volder størst skade tidlig på våren når lammene er små og sårbare, og en kan forvente at predasjon fra kongeørn vil avta utover i beitesesongen.

Etter en totalvurdering gir Fylkesmannen i Oppland avslag på søknad om skadefelling av en kongeørn i Nord-Fron kommune. Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 12, jf. §§ 1 og 3. Begrunnelsen for avslaget er at det er et begrenset skadeomfang.

Klageadgang

Vedtaket om avslag på skadefellingssøknad kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtaket er mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal stiles til Miljødirektoratet men sendes til Fylkesmannen.

Med hilsen

Steinar Fossum e.f.
underdirektør

Linn Christin Myhrer Rueslåtten
rådgiver

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift.

Kopi til:

Nord-Fron kommune Nedregate 50 2640 Vinstra

Rovviltnemnda region 3/Oppland v/Aud Hove